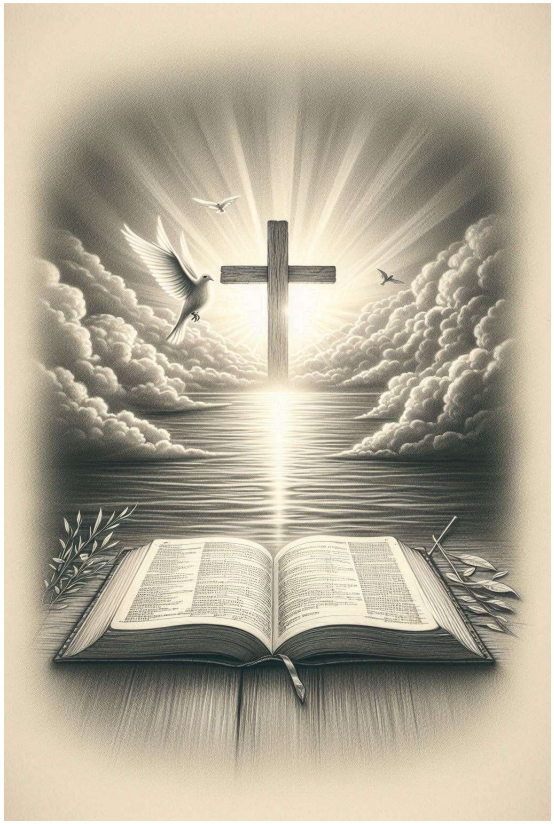

Tiendes, Offerhande en Saai

Selfstudie

ABSTRAK

Hierdie studie ondersoek die fundamentele Bybelse beginsels van **tiendes, offerhandes en rentmeesterskap** om 'n duidelike onderskeid te tref tussen Goddelike opdrag en onetiese kerklike manipulasie.

Die sentrale tesis is dat **God nie 'n outomaat is waar 'n mens geld kan ingooi en 'n produk kies nie.** Die werk ontbloot die skadelike teologie wat finansiële gee omskep in 'n verpligte transaksie of beleggingskema, wat die gelowige dwing om uit **vrees, skuld of skaamte** te gee, eerder as uit liefde en genade.

Deur die Bybelse verslae van **rentmeesterskap, die vereistes vir blymoedige gee, en die strenge veroordeling van geldgierigheid by leiers** te kontrasteer met die misbruik van beginsels soos "saai en maai" en "gee tot dit seermaak," bied hierdie dokument etiese riglyne. Die doel is om gelowiges toe te rus met die nodige **onderskeiding** om finansiële vryheid en vreugde te handhaaf, sodat hulle in aanbidding en gehoorsaamheid kan gee, en nie onder die juk van manipulasie verkeer nie.

Ockert Jansen van Nieuwenhuizen

2025

Tiendes, Offerhande en Saai: Die Bybelse Waarheid teenoor Moderne Misleiding

Inleiding:

1.1 Die Noodsaaklikheid van Hierdie Studie

- Die spanning tussen God se genadige vryheid en die onetiese druk wat in sommige kerke ervaar word.
- Die doel: Om gelowiges toe te rus met die waarheid sodat hulle met **vreugde** en **vryheid** kan gee, nie met vrees of dwang nie.

1.2 Die Drie Kernbeginsels van Gee

- **Tiendes:** Die beginsel van die tiende (10%). Oorsprong in die Ou Testament as 'n **verpligte belastingstelsel** vir die onderhoud van die Leviete, die tempel, en die welsynstelsel (Numeri 18:21; Deuteronomium 14:28-29).
- **Offerhandes:** Vrywillige geskenke, bo die tiende, gedryf deur dankbaarheid en aanbidding.
- **Barmhartigheid:** Gee vir die armes en noodlydendes, wat 'n kernopdrag in beide Testamente is.

1.3 Die Doel van Gee

- Gee is 'n uitdrukking van aanbidding, dankbaarheid en vertroue. Die Bybel leer dat gee nie 'n skuldlas of 'n manier is om God se guns te koop nie, maar 'n liefdevolle antwoord op Sy voorsiening. Hierdie waarheid word kernagtig saamgevat: **“Laat elkeen gee soos hy hom in sy hart voorneem, nie met droefheid of uit dwang nie; want God het ’n blymoedige gewer lief” (2 Korintiërs 9:7).**.
- Vandag word gelowiges dikwels gekonfronteer met boodskappe wat gee koppel aan vrees, emosionele druk of selfs finansiële beloftes wat God nooit gemaak het nie. Hierdie dokument wil Bybels onderskei tussen **ware geloofsgee** en **mensgemaakte manipulasie**, en gelowiges toerus om **met wysheid en vrede te gee**.

I. Die Beginsels van Ware Gee

A. Rentmeesterskap: God is die Eienaar, Ons is die Bestuurders

1 God is die Eienaar, Ons is die Bestuurders van dit wat Hy aan ons toevertrou.

- **Grondbeginsel:** *"Die aarde behoort aan die HERE en alles wat daarop is, die wêreld en die wat daarin woon."* (Psalm 24:1; Haggai 2:8). Gee is die erkenning van Sy soewereiniteit.
- **Rentmeesterskap-Prioriteit:** Rentmeesterskap beteken verantwoordelike bestuur van geld, tyd en gawes — volgens God se wil, nie menslike druk nie. Dit sluit in dat jy vir jou gesin moet voorsien voordat jy gee aan ander**.**

2 Die Versorging van die Eie Huis (Eerste Prioriteit)

- **Die Bybelse Bevel:** Die Christen se eerste finansiële plig is om vir sy gesin en huisgenote te sorg. Versuim om dit te doen, is erger as ongeloof (1 Timoteus 5:8).
- **Die Gevaar van Skuld:** Om geld te **leen** om te gee (soos Louis) is 'n oortreding van rentmeesterskap, want dit skep skuld en diensbaarheid (Spreuke 22:7). Ware gee is uit eie besit, nie uit geleende fondse (2 Korintiërs 8:12).

Gee begin dus by gehoorsaamheid aan God se orde: **jou huisgesin kom eerste**. 'n Man of vrou wat hul gesin verwaarloos om by die kansel se druk te gee, doen nie God se wil nie.

3. Die Hart van Rentmeesterskap

- Ware rentmeesterskap beteken om God se hulpbronne te bestuur met eerlikheid, wysheid en liefde. Dit beteken nie jy moet arm wees om heilig te wees nie, maar dat jy alles doen tot Sy eer.
- "Wat vereis word van rentmeesters, is dat hulle getrou bevind word."
  — 1 Korintiërs 4:2
- Gee is nie 'n transaksie nie — dit is aanbidding.
  Nie 'n belegging nie — maar 'n belydenis:
- "Here, U is my voorsiener."

4.. Rentmeesterskap en Skuld

'n Goeie rentmeester streef daarna om nie deur skuld gebind te wees nie, aangesien dit die vryheid van gehoorsaamheid verminder.

- **Die Waarskuwing:** *"Die ryke heers oor die armes, en die **lener is 'n slaaf van die man wat uitleen**."* (Spreuke 22:7, AFR53)
- **Geld te leen om tiende te betaal:** Om geld by die bank te leen om te gee, verbreek die beginsel van rentmeesterskap op twee vlakke:
    1. Dit skep **skuld**, wat vryheid verminder.
    2. Dit beteken jy gee nie van sy **eie inkomste** nie, maar van die bank se bates.
- **Bybelse Rentmeesterskap:** Gee uit *vrywilligheid* en *oormaat* nadat aan jou primêre pligte (skuldvryheid en gesinsversorging) voldoen is.
- **Valse Gee:** Gee onder *dwang* en *skuld* in die hoop op 'n finansiële terugbetaling. Dit is 'n oortreding van die Bybel se prioriteite.

B. Vrywillige Offerhande: Liefde, Nie Skuld Nie

In God se ekonomie is **die hart** belangriker as die bedrag. Ware Bybelse gee begin nooit by die preekstoel nie, maar in die geheiligde ruimte van ’n mens se hart waar die Heilige Gees werk. God se manier was nog altyd dat sy kinders gee **omdat hulle Hom liefhet**, nie omdat hulle bang is vir Hom nie.

1. Die Beginsels van ’n Gewillige Hart

Toe Moses vir Israel vra om vir die tabernakel te gee, het God nie gesê: “Elke mens móét gee, anders oortree jy My.” Nee — die Here gebruik spesifiek hierdie frase:

“Elkeen wat ’n gewillige hart het, laat hom dit bring.”
— *Eksodus 35:5*

Die bou van God se huis — een van die heiligste projekte in die Bybel — was gebou op **gewilligheid**, nie op **druk** nie. Dit is opvallend dat Moses nie die volk aanhits, manipuleer of intimideer nie. Hy motiveer nie deur beloftes van “honderdvoudige voorspoed” of “vloeke as jy nie gee nie.”

Die volk se harte is beweeg deur **liefde vir God**, nie deur vrees vir die leiers nie.
Dit is die patroon wat God se karakter openbaar.

2. Liefde dryf ware gee; skuld maak slawe

Sodra gee uit skuld of vrees begin kom, verander aanbidding in verdrukking.

Baie predikers gebruik frases soos:

- “Moenie God beroof nie!”
- “As jy nie saai nie, gaan jy nie oes nie!”
- “God gaan jou toets as jy nie vandag gehoorsaam is nie!”
- “As jy nie gee nie, sluit jy jou eie deur van voorsiening.”

Maar hierdie soort retoriek wek **vrees**, nie geloof nie. Die Bybel sê uitdruklik:

“God het ons nie ’n gees van vrees gegee nie.”
— *2 Timoteus 1:7*

Wanneer iemand jou probeer oortuig dat God kwaad raak as jy nie geld gee nie, word God se karakter verdraai — Hy word dan voorgestel as ’n boekhouer wat wag vir sy betaling, eerder as ’n Vader wat sy kinders liefhet.

3. God meet nie jou liefde aan jou bankrekening nie

Jesus sê nie: “Waar jou geld is, daar is jou hart.”

Hy sê: “Waar jou **skat** is, daar sal jou hart wees.”
— *Matteus 6:21*

Die “skat” waarna Jesus verwys, is **wat jy waardeer** — jou prioriteite, jou liefde, jou aanhang aan die Koninkryk.
God kyk nie eerste na die bedrag in jou hand nie, maar na die **bedoeling in jou hart**.

4. Manipulasie maak van mense slagoffers, nie gewers nie

Wanneer iemand sê:

“As jy nie nou gee nie, gehoorsaam jy nie God nie,”
“Gee totdat dit jou seermaak,”
“Gee wat jy nie het nie — God sal voorsien,”

…dan word mense onder druk geplaas om nie meer te gee *as hul hart lei nie*, maar *meer as wat die prediker verwag*.

Dit is nie geloof nie — dit is skuldgedrewe onderwerping.
En skuld gee altyd geboorte aan bitterheid, nie vreugde nie.

C. Die Geestelike Wet van Saai en Oes

“Wat ’n mens saai, dit sal hy ook maai.”
— *Galasiërs 6:7*

Hierdie beginsel is nie ’n marktransaksie met God nie. Die konteks gaan oor **gehoorsaamheid, barmhartigheid en geloof**, nie geldelike wins nie. ’n Gelowige “saai” liefde, gehoorsaamheid, en goeie werke — nie geld om ’n honderdvoudige terugbetaling te “verwag” nie.

Tipiese boodskap: “As jy vandag R1000 saai, sal God dit honderdvoudig teruggee!” Hierdie word dikwels ondersteun deur verwysing na Markus 4:8 of Lukas 6:38.

1. Daar staan geskrywe:

- Hierdie verse gaan oor *geestelike vrug* en *genadige gee*, nie finansiële beleggings nie.
- Paulus leer: “Elkeen moet gee soos hy hom in sy hart voorgeneem het, nie met droefheid of uit dwang nie” (2 Korintiërs 9:7).
- Om gee te verbind aan *transaksionele wins* verander aanbidding in handel (vgl. Handelinge 8:18–20).
- Dit maak die fokus **finansiële gewin** eerder as God se werk of die verspreiding van die Evangelie. Die Bybelse oes (*maai*) verwys dikwels na geestelike vrug, redding, en die voorsiening van noodsaaklikhede (2 Korintiërs 9:11).

D. Die Oordrag van Rentmeesterskap: Van Persoon na Kerkraad

1. Bybelse Beginsel: Vryheid en Eerlikheid van Motief

Dit is noodsaaklik om te besef dat, onder die Nuwe Verbond, die besluit om te gee **volkome vrywillig** is. Soos Petrus dit aan Ananias gestel het in **Handelinge 5:4**: die geld was syne om te behou, selfs ná die verkoop van die eiendom. Die sonde was nie die bedrag nie, maar die **oneerlikheid** en **gebrek aan integriteit** in die motief.

Die beginsel is dus duidelik: Die middele wat gegee word, is die gewer se eiendom om mee te maak wat hy/sy wil, totdat die oomblik van oorgawe aan God plaasvind. Die gewer se verantwoordelikheid is om te verseker dat die motief van die hart **eerlik en opreg** is, sonder voorgee of dwang, sodat hy/sy nie oordeel in "ruil" vir oneerlikheid ontvang nie.

2. Die Oomblik van Oorgawe en Oordrag

Die oomblik wanneer die tiende of offer aan God gegee word (deur dit aan die gemeente se leierskap oor te dra), vind 'n finale **afstanddoening van beheer** plaas.

- Die gewer doen **sonder dwang** afstand van die eienaarskap.
- Die **rentmeesterskap** oor daardie middele word dan **oorgedra** aan die kerkraad of die aangewese leierskap.

Dit beteken dat die voormalige gewer **nie meer in beheer** van die middele is nie en **nie kan voorskryf** hoe die tiende aangewend moet word nie. Om die geld terug te hou of die gebruik daarvan te dikteer, sou die beginsel van opregte oorgawe skend en neerkom op die gebruik van God se eiendom as 'n manipulasie-instrument, wat direk in stryd is met die Gees van Nuwe-Testamentiese vrygewigheid.

II. Die Gevalle van Finansiële Misbruik

A. Emosionele Manipulasie: “Gee Tot Jy Seer Kry”

Hierdie frase word dikwels gebruik om mense tot uiterstes te dryf. Tog leer die Skrif dat God nie offers vra uit pyn en skuld nie, maar uit liefde en vrede.

“O, elkeen wat dors het, kom na die waters! En julle wat geen geld het nie, kom, koop en eet!”
— *Jesaja 55:1*

Wanneer iemand sê: “Gee tot jy seer kry,” verwar hulle geloof met lyding. Die weduwee in Lukas 21 het gegee uit **liefdevolle gehoorsaamheid en geloof**, nie omdat iemand haar gedwing het, of om God se guns te koop nie. Jesus prys haar **oortuiging** ('Sy het van haar gebrek ingegooi'), nie die **mate van pyn** wat sy gely het nie. Sy was **vry**, terwyl dwang die gewer tot **gevangenskap** lei.

B. Finansiële Roofgierigheid : “Wanneer Predikers Die Armes Plunder”

Jesus waarsku teen dié wat godsdienstige gesag gebruik vir eie gewin.

- “Hulle eet die huise van die weduwees op en hou ter verskoning lang gebede.”
  — *Markus 12:40*

- “In gierigheid sal hulle julle uitbuit met verdigte woorde.”
  — 2 Petrus 2:3

Om die laaste sent van ’n behoeftige te vat in die Naam van God, is ’n ernstige sonde. Dit weerspreek Christus se karakter. Selfs as so iemand “wonderwerke” toon, is dit vals as dit bou op hebsug.

1. Die Veroordeling van Gierigheid en Geldgierigheid

Die Bybel plaas die veroordeling van geldgierigheid (*filarguria*) by leiers in die skerpste moontlike terme. Dit is die kern van die probleem wat u beskryf.

- **Die Wortel van Alle Euwels:**

  *"Want die **geldgierigheid is 'n wortel van alle euwels**; en omdat sommige dit begeer, het hulle afgedwaal van die geloof en hulleself met baie smarte deurboor."* (1 Timoteus 6:10, AFR53)

  - **Insig:** Die Bybel sê nie geld is boos nie, maar die *liefde* vir geld (geldgierigheid). Hierdie begeerte lei tot afdwalery van die geloof en veroorsaak skade aan ander (smarte). Om geld van die armes te neem is die uiterste manifestasie van hierdie liefde vir geld.
- **Die Vereiste vir Leierskap:** Die vereistes vir ouderlinge en diakens verbied eksplisiet die liefde vir geld.

  *"’n Ouderling moet… nie hebsugtig wees nie, **ook nie geldgierig nie**."* (1 Timoteus 3:3, AFR53) *"Ook die diakens moet… **nie geldgierig** wees nie."* (1 Timoteus 3:8, AFR53)

  - **Insig:** 'n Leier wat voel dis reg om die laaste sent van die armes te neem, voldoen nie aan die basiese vereistes vir Bybelse leierskap nie, aangesien hul motief geld is, nie om die kudde te versorg nie.

2. Die Opdrag tot Versorging van die Armes

Die Ou en Nuwe Testament plaas 'n reuse-klem op die beskerming en versorging van die armes, weduwees en wese. Om hulle uit te buit, is 'n oortreding van God se hart.

- **Waarskuwing teen Uitbuiting:**

  *"My broeders, moenie, as julle die geloof in onse Here Jesus Christus, die Here van die heerlikheid, het, **onderskeid van persone maak nie**… want God het dié wat arm is in hierdie wêreld, uitverkies om ryk in die geloof te wees…"* (Jakobus 2:1, 5, AFR53)

- **Die Profetiese Veroordeling:** Die profete het leiers herhaaldelik veroordeel wat die armes uitbuit vir hul eie gewin.

*"Luister tog hierna, julle wat na die arme hunker en die **behoeftiges van die land tot niet wil maak**..."* (Amos 8:4, AFR53)

3. Die Waarskuwing teen Valse Leraars

Die Nuwe Testament waarsku dat valse leraars dikwels herkenbaar is aan hul materialistiese motiewe.

- **Die Profiteurs:**

  *"Hulle is opgeswolle en gebruik onbetaamlike woorde, en hulle **maak profyt uit mense**."* (Judas 1:16, AFR53) *"In hulle **gierigheid** sal hulle met **vervalste woorde** voordeel uit julle trek. Oor hulle hang die oordeel lankal in die vooruitsig, en die verderf sluimer nie."* (2 Petrus 2:3, AFR53)

- **Insig:** Predikers wat doelbewus mense, veral die kwesbares, manipuleer om hul eie rykdom te verhoog, val direk onder hierdie kategorie van leraars wat deur gierigheid gedryf word en 'n oordeel verdien.

C. Onrein Bronne van Inkomste

Die Here, die Heilige van Israel, is rein in al Sy weë. Daarom kan niks wat uit onrein hande of sondige bronne kom, aan Hom gewy word nie. Die offer wat aan die Here gebring word, moet heilig wees, want die God aan wie dit gebring word, **is heilig**.

“Heilig moet julle wees, want Ek, die Here julle God, is heilig.” (*Levitikus 19:2)*

1. God Verwerp Onrein Inkomste in Sy Huis

God spreek duidelik en sonder omhaal: “Jy mag die loon van ’n hoer of die prys van ’n hond
nie bring in die huis van die Here jou God vir enige gelofte nie;
want ook hulle albei is ’n gruwel vir die Here jou God.”(*Deuteronomium 23:18)*

Hierdie bevel openbaar die beginsel dat **die bron van ’n offer saak maak**.
Die Here laat nie toe dat:

- geld verkry deur sonde,
- wins gemaak deur onreg, of
- opbrengs uit verdorwe praktyke

gebring word asof dit heilig is nie.

God is nie ’n “bedekking” vir ongeregtigheid nie. Hy laat nie toe dat Sy altaar misbruik word om ’n skuldige gewete te verdoof nie.

2. Die Here Aanvaar nie Aanbidding wat Sy Naam Onteer nie

Die Skrif leer ons dat aanbidding nie begin by die geskenk nie, maar by die hart:

- “Bring aan die Here die eer wat aan Sy Naam behoort; aanbid die Here in heilige sieraad.” (*Psalm 29:2)*
- ’n Offer uit ’n besoedelde bron kan God nie eer nie. Dit dien nie Sy Naam nie; dit onteer dit.
- Jesus self leer dieselfde beginsel: “As jy jou gawe na die altaar bring gaan versoen eers…” (*Matteus 5:23–24)*

Met ander woorde: **Die Here kyk eerste na die hart, dan na die hand.**

3. Onregverdige Winste: Geld wat God nie aanvaar nie

Die profete spreek met harde woorde teen onregmatige verkryging:

- **Wins deur bedrog**: “Die rykdom van ’n leuen is ’n vlugtige mis.” (*Spreuke 21:6)*
- **Wins deur uitbuiting**: “Wee hom wat sy huis bou deur onreg en sy bovertrekke deur ongeregtigheid…” (*Jeremia 22:13)*
- **Wins deur geweld of korrupsie**: Saggeus bekeer hom en gee sy onregmatige winste terug (Luk. 19:8–9). Christus wou nie sy geld hê nie, Hy wou sy **hart** hê.

God soek nie wins nie; Hy soek **waarheid in die binneste** (Ps. 51:6).

4. Dobbelary: ’n Bron sonder God se Seën

Hoewel die Bybel nie die woord *dobbel* gebruik nie, veroordeel dit duidelik:

- skielike rykdom (Spreuke 28:20),
- liefde vir geld (1 Tim. 6:10),
- wins sonder arbeid (Spr. 13:11),
- en praktyke wat mense verslaaf en verwoes.

Dobbelary is nie net ’n spel nie; dit is ’n stelsel wat:

- families verwoes,
- skuld vermeerder,
- en hoop steel.

So ’n bron kan nie die Here eer nie.

5. ‘n Tiende uit Onreine Bronne kan nie Heilig wees nie

- ’n Tiende is nie ’n finansiële formule nie — dit is ’n **toewyding**.

- Die Here sê: “Die heilige gawes van die Here moet julle nie ontheilig nie.” (*Numeri 18:32)*
- As die bron onrein is, is die **tiende** noodwendig onrein. Heiligheid begin by die bron, nie by die bedrag. “’n Slegte boom kan geen goeie vrugte dra nie.” (*Matteus 7:18)*

Onrein bronne kan nie ’n heilige offer voortbring nie.

6. God Wil nie die Geld hê nie — Hy Wil Bekering hê

- As iemand sou sê: “Mag ek my tiende gee van geld wat ek deur sonde verdien het?”
- Die Bybel se antwoord is helder: **Nee — die Here begeer nie die geld nie, maar die bekering.**
- Hy sê: “Die offer aan God is ’n gebroke gees; ’n gebroke en verslae hart sal U, o God, nie verag nie.” (*Psalm 51:17)*
- Die weg na God is nie *gee om te vergoed* nie, maar *bekeer om geheilig te word*.

D. Skuldgevoelens en Manipulasie van die Gewete

En daar is baie wat die kudde van die Here onrustig maak deur laste op hulle te lê wat God nie beveel het nie. Want sommige spreek met dreigende lippe: *“As jy nie gee nie, beroof jy God”* (Maleagi 3:8, verkeerd toegepas), en ander roep: *“Saai, anders sal jy nooit maai nie”* (’n wanhantering van Galasiërs 6:7). So word die eenvoudige mislei, en die gewete gekrenk deur die stemme van mense en nie deur die Gees van God nie.

- Maar die Here het nie gegee ’n **gees van vrees** nie, maar van **krag, liefde en selfbeheersing** (2 Timótheüs 1:7). En Hy lei Sy volk nie deur dreigemente nie, maar deur Sy **vrede**. Want daar staan geskrywe:
  “En die vrede van God, wat alle verstand te bowe gaan, sal julle harte en sinne bewaar.” (Filippense 4:7)
- Weet dan: ’n Gawes wat deur vrees afgedwing word, is nie welbehaaglik voor die aangesig van die Here nie. Want God het gesê:
  “Elkeen moet gee soos hy in sy hart besluit het, nie met droefheid of uit dwang nie, want God het ’n blymoedige gewer lief.” (2 Korintiërs 9:7)
- En weer spreek die Skrif:
  “Laat niemand julle oordeel oor voedsel of drank of feeste nie… dit is maar ’n skaduwee.” (Kolossense 2:16–17)
  En verder:
  “Waarom, as julle saam met Christus die elemente van die wêreld afgesterf het, laat julle julle dan steeds voorskryf deur insettinge…?” (Kolossense 2:20–22)
- Want Christus het ons **vrygemaak** van die juk van mense en die wet van verdienste.
  “Vir die vryheid het Christus ons vrygemaak; staan dan vas.” (Galasiërs 5:1)
- Daarom:

    - Gee nie om jou gewete stil te maak nie (Hebreërs 9:14).
    - Gee nie om mense te beïndruk nie (Matteus 6:1–4).
    - Gee nie om guns te koop by ’n prediker nie (Handelinge 8:18–20).
- Want die Here sien nie soos die mens sien nie:
  “Die mens kyk na die uiterlike, maar die Here kyk na die hart.” (1 Samuel 16:7)
- Laat jou gee dan voortvloei uit ’n hart wat deur die **Gees getuig** en deur die **vrede van Christus regeer word** (Kolossense 3:15), sodat jou offerhande voor Hom rein mag wees en nie besmet deur vrees of dwang nie.

Waar die Gees van die Here is, daar is vryheid. (2 Korintiërs 3:17)

III. Die Ware Nuwe Verbond-Model van Gee

A. Die Rol van die Heilige Gees — Praktiese Leiding in Gee

Onder die ou verbond het Israel gegee volgens ’n vasgestelde stelsel. Maar in Christus het die patroon verander: God lei nou elke kind **persoonlik** deur die Heilige Gees.

“Waar die Gees van die Here is, daar is vryheid.” (2 Korintiërs 3:17)
“Almal wat deur die Gees van God gelei word, is kinders van God.” (Romeine 8:14)

Prakties beteken dit:

- Die Heilige Gees wys vir jou **wanneer** om te gee.
- Hy wys **hoeveel** jy moet gee.
- Hy wys **aan wie** jy moet gee.
- Sy leiding bring **vrede**, nie skuld of paniek nie.

Voorbeeld:

As jy by ’n diens sit en jy voel paniek, druk of emosionele manipulasie — dit is nie die Heilige Gees nie. Maar as die Here jou stil oortuig, al is die bedrag klein, en jou hart word sag — dit **is** die Gees.

- God dwing nie. Die Gees **lei**.
- Die duiwel dwing. Die mens manipuleer.

B. Gee vir die Koninkryk en vir die Behoeftiges

In die vroeë kerk sien ons die patroon van ware Koninkryksgee:**“En niemand onder hulle het gebrek gehad nie.”** (Handelinge 4:34)

Wat het hulle gedoen?

- Hulle het gegee vir **mense**, nie vir strukture nie.
- Hulle het gegee vir **nood**, nie vir luuksheid nie.
- Hulle het fondse gebruik om **armes te help**, nie om predikers te verryk nie.

Bybelse beginsels vir praktiese gee:

1. Gee eers aan jou huishouding

- "Maar as iemand vir sy eie mense, veral sy huisgesin, nie sorg nie..." (1 Timoteus 5:8)
- Jy mag nooit gee wat jou kinders se kos, jou huur, jou skuldverpligtinge of jou gesin se oorlewing bedreig nie.
  God vra dit nie. God se *orde* is:
  - Jou huis
  - Ander gelowiges in nood
  - Die werk van die Koninkryk

2. Gee om werklike nood te verlig

Jakobus sê dit duidelik: "Wat help dit as jy vir iemand sê: Gaan in vrede... maar jy gee nie wat hul liggaam nodig het nie?" (Jakobus 2:15–16)

Gee moet prakties, sigbaar en hulpvaardig wees.

3. Gee waar Christus geëer word, nie mense nie

Paulus sê: "Ons soek nie julle geld nie, maar júlle." (2 Korintiërs 12:14)

- 'n Prediker wat voortdurend geld soek, fokus verkeerd.
- 'n Prediker wat siel, waarheid en karakter soek, is op die regte pad.

4. Die getroue herder voed die skape — hy neem nie hulle laaste brood nie (Esegiël 34:2–4)

Wanneer "gee" rykdom bou vir 'n prediker, terwyl die gemeente arm bly, word die evangelie misbruik.

C. Die Beginsels van Vrede in Gee

"Laat julle begeertes deur gebed en smeking... bekend word." (Filippense 4:6)
"En die vrede van God... sal julle harte bewaar." (v. 7)

Prakties beteken dit:

1. As daar nie vrede in jou hart is nie — moet nie gee nie

Vrede = God se stem Vrees, skuld, paniek = nie God nie.

2. Gee moet gebore word uit gebed

Wanneer jy bid oor gee, bring die Heilige Gees jou tot rus. Jy voel nie gejaag nie, jy voel nie skuldig nie — jy voel *gewillig*.

3. God se leiding is sag, nooit vinnig of aggressief nie

Psalm 23: “Hy lei my langs waters waar rus is.”

As ’n prediker jou dwing om vinnig te besluit, is dit ’n rooi vlag. God dwing nooit haastige besluite nie.

4. God kyk eers na jou hart — nie jou bedrag nie

Markus 12:41–44 (die arm weduwee). Jesus waardeer **hart**, nie **hoeveelheid**.

5. Gee nie om skuld tereg te maak nie

Gee uit vrees om “vloeke” af te weer of om jou “gewete te sus” is nie Bybels nie.
Christus het die vloek gedra (Galasiërs 3:13).
Gee is nie betaling vir God se guns nie.

IV. Misbruikte Skrifte en Bybelse Herstel

A. “Werp jou brood op die water…” (Prediker 11:1)

Dit beteken nie: gee roekeloos alles weg nie. Die beeld beskryf volhardende geloof — doen goed, selfs as jy nie onmiddellike beloning sien nie.

B. “Bring al die tiendes…” (Maleagi 3:10)

Hierdie opdrag was aan Israel onder die Wet, vir die onderhoud van die Leviete. Christus het die wet vervul. Vandag gee ons nie tiendes uit plig nie, maar **vrywillig uit genade**.

“Laat elkeen gee soos hy hom in sy hart voorneem.” (*2 Korintiërs 9:7)*

C. “Gee en jy sal ontvang” (Lukas 6:38)

In konteks gaan dit oor **vergifnis en barmhartigheid**, nie geld nie. Jesus leer: gee liefde, genade en vergifnis — en jy sal dieselfde ontvang.

V. Die Drie Tiendes Gebruike in Israel

A. Die Gebruik van die Tweede Tiende (Deuteronomium 14:22-29)

Hierdie gedeelte beskryf die **tweede van die drie tiendes** wat Israel moes gee, en dit illustreer dat tiendes nie net vir die Tempel of priesters was nie, maar vir sosiale doeleindes:

1. Feesviering en Aanbidding (v. 22-26)

- **Doel:** Die tiende moes gebruik word om te **feesvier** voor die Here op die sentrale plek (Tempel), wat 'n uitdrukking van aanbidding en vreugde was.
- **Gebruik:** Dit sluit die verkoop en omskakeling na kontant in (soos ons bespreek het in v. 24-25), sodat hulle **enige kos of drank** kon koop wat hulle begeer het, insluitend wyn en sterk drank. Dit beklemtoon dat die doel was om **vreugde te hê in God se voorsiening**.

2. Sorg vir die Leviete (v. 27)

- Die Leviete, wat geen grondbesit gehad het nie, moes by die feesviering ingesluit word, en die Israeliete moes hulle onderhou.

3. Die Derde Jaar (v. 28-29)

- **Die Arme-Tiende:** Elke derde jaar moes hierdie tweede tiende nie na die sentrale feesplek gebring word nie, maar in die plaaslike dorpe **gestoor** word.
- **Doel:** Hierdie opgegaarde tiende was spesifiek om die **behoeftiges** in die gemeenskap te onderhou:
    - Die Leviete
    - Die vreemdelinge
    - Die wese
    - Die weduwees

3. Rentmeesterskap Les vir die Nuwe Testament

Hierdie gedeelte van Deuteronomium is 'n goeie argument teen die idee dat tiendes net 'n "investering" is:

Tiendes was 'n **omvattende stelsel** wat nie net op die onderhoud van godsdiens gefokus het nie, maar ook op **sosiale regverdigheid, gemeenskapsvreugde en sorg vir die kwesbares.** Dit was 'n manier om God se seëninge te deel en die verhouding met God en die naaste te versterk.

B. Die Drie Tiendes in Israel

Die drie tiendes saam het effektief 'n jaarlikse bydrae van meer as 20% van die jaarlikse opbrengs vereis. Dit was die volk se inkomstebelasting en welsynsfonds, gesien deur die lens van godsdiens.

1. Die Levitiese Tiende (Die Eerste Tiende)

Kategorie	Fokus	Doel	Bybelverwysing
Persentasie	10% van alle oeste en vee.	Vir die onderhoud van die Leviete en Priesters.	Numeri 18:21–24
Karakter	Dit was die **hoof-tiende** wat aan God behoort het en aan die Leviete gegee is vir hulle diens in die Tabernakel/Tempel, aangesien hulle geen grondbesit in Kanaän gehad het nie. Die Leviete moes dan 'n tiende van hierdie tiende aan die priesters gee.		

2. Die Fees-Tiende (Die Tweede Tiende)

Kategorie	Fokus	Doel	Bybelverwysing
Persentasie	10% van die oorblywende 90%.	Om fees te vier en die Israelitiese gesinne en die Leviete te onderhou.	Deuteronomium 14:22–26
Karakter	Hierdie tiende moes **jaarliks** na die sentrale aanbiddingsplek (Jerusalem) gebring word. Dit is gebruik vir 'n groot feesmaal waaraan die gesin en die Leviete moes deelneem. Indien die afstand te groot was, kon hulle dit verkoop en die kontant gebruik om kos en drank vir die fees aan te koop.		

3. Die Arme-Tiende (Die Derde Tiende)

Kategorie	Fokus	Doel	Bybelverwysing
Persentasie	10% van die oorblywende 90%.	Om die armes en kwesbares in die gemeenskap te versorg.	Deuteronomium 14:28–29
Karakter	Hierdie tiende is net **elke derde jaar** in plaas van die Fees-Tiende gegee. Dit is nie na Jerusalem geneem nie, maar in die plaaslike dorpe opgegaar om die **wese, weduwees, vreemdelinge en Leviete** in daardie area te onderhou. Dit was die sosiale welsynsprogram.		

4. Rentmeesterskap

Die Nuwe Testament skaf die wetlike *vereiste* van hierdie drieledige stelsel af, maar die **beginsels** bly staan:

1. **Onderhoud van Diens:** Die behoefte om diegene te onderhou wat voltyds in bediening staan (Levitiese Tiende).
2. **Aanbidding en Feesviering:** Die belangrikheid om God met vreugde te aanbid en Sy seëninge te geniet (Fees-Tiende).
3. **Welsyn en Sosiale Regverdigheid:** Die onwrikbare roeping om ruim vir die armes en kwesbares te sorg (Arme-Tiende).

Dit beklemtoon dat die Ou-Testamentiese stelsel veel meer was as net 'n "kerkkas" – dit was 'n volwaardige model van **goddelike rentmeesterskap** vir die hele samelewing.

C. Die Berekening van die Tiendes

Die sleutel is dat die **Fees-Tiende** en die **Arme-Tiende** mekaar **afgewissel** het; dit is nie al drie in dieselfde jaar betaal nie.

1. Jare 1, 2, 4, en 5

In hierdie jare het die Israeliete twee tiendes betaal:

- **1. Levitiese Tiende (10%):** Vir die Leviete.
- **2. Fees-Tiende (10%):** Vir feesviering in Jerusalem.

Totaal = 10% + 10% = 20%

2. Jare 3 en 6 (Die Arme-Jare)

In hierdie jare het die Israeliete die volgende betaal:

- **1. Levitiese Tiende (10%):** Vir die Leviete.
- **2. Arme-Tiende (10%):** Dit het die Fees-Tiende **vervang** en is lokaal vir die armes opgegaar.

Totaal = 10% + 10% = 20%

3. Die Gemiddelde oor 'n Sesjaar-siklus

Die derde tiende was dus nie 'n **derde bykomende** 10% nie, maar 'n **herbestemming** van die tweede tiende in die derde en sesde jare.

Om die gemiddelde jaarlikse bydrae te kry, neem ons die bydrae van 7 jaar (die siklus van 6 jaar + die 7de Sabbatjaar, wat spesiale reëls gehad het):

- In 6 jaar het hulle 4 keer die Fees-Tiende en 2 keer die Arme-Tiende betaal, wat altesaam **60%** (6 x 10%) vir die tweede/derde doel was.

Gevolgtrekking

Die drie tiendes **was nie 30% in enige gegewe jaar nie**. Die jaarlikse bydrae was **20%**, maar elke derde jaar is die **doel** van die tweede 10% verander van feesviering na armesorg.

Dit beklemtoon weereens dat die Ou-Testamentiese stelsel 'n **uitgebreide en komplekse sisteem van sosiale en godsdienstige verantwoordelikheid** was.

Slot: Terug na die Hart van God

Wanneer gee weer ’n vreugde word, en nie ’n dwang nie, herstel God vrede in die huis van Sy kinders. Ware gee bring vryheid, nie skuld nie.
Die doel is nie om rykdom te vermeerder nie, maar om liefde te vermeerder.

“Moenie vir julle skatte op aarde bymekaarmaak nie… maar versamel vir julle skatte in die hemel.” (*Matteus 6:19–20)*